

'lop', *handlovat* '1. kereskedik, üzletel, 2. zsebmetszősködik', *handlír* 'kupec', *handrkovat se jako koňskí handlír* 'alkudozik, mint a lókupec'. Itt említendő a bel. *зандляр* 'kereskedő' is.

Az 'üzlet' ~ 'lopás' kapcsolat más nyelvekben: cseh *kšeft* '1. üzlet, 2. lopás' [< ném. *Geschäft* 'üzlet'], *udělat kšeft* 'lopást művel', *dát kšeft do péra* 'lopást beismer [tkp. 'tollba ad']', *kšeftar* 'spekuláns', *kšeftovat* 'üzletel, spekulál', szlk. *urobit' kšeft* 'üzletet köt' (vö. m. *seft* 'üzlet', *seftel* 'üzletel').

Irodalom: AY. 49; BD. 148; ČRFS. 155, 372; CSERESNYÉSI 2004b: 68; DSY. 61–62; ÉKsz.² 487; ÉrtSz. 3: 85; EWUng. 1: 523, 547; FAZAKAS 1991: 120; FKT. 82; GOLD 1981b: 208–209; GWB. 34; HANGB. 98, 150; HCL. 341, 438; HORVÁTH S. 1914; EPC. 253, 264; JiddWB.² 121; JWB. 86; MEYD. 149, 159; MTSz. 74; MÜLLER-OTT 1965: 61; PEC. 582; SAFS. 236; STEINMETZ 1986: 124; SW. 326; TESz. 1970 2: 45; TI. 241; Tolv. 32–33; TSz. 31; ÚMTSz. 2: 843; VČAS. 205; WBWM. 450; WR.² 130; YEHD.² 183, 196.

(Folytatjuk.)

BALÁZSI JÓZSEF ATTILA

A. Molnár Ferenc írja. A Magyar Nyelv 2014/3. számában (110: 305–321) jelent meg A Königsbergi Töredék és Szalagjai (és más korai szövegméleink) datálásához című tanulmányom. Ennek először beküldött kéziratát a szerkesztőség kérésére lerövidítettem, s így egyszeri közléssel tudták publikálni. Épp a már lerövidített kézirat beküldése előtt jelent meg HOLLER LÁSZLÓnak „Ki miatt ördögök szörnyülnének és csodálkodván úgy szólának”. Kronológia és rekonstrukció: a 120 éve felfedezett Königsbergi Szalagok alapkérdéseiről című tanulmánya, amelyre már csak utólag, lényegében csak lábjegyzetekben tudtam reagálni, és erősen korlátozott terjedelemben. Utóbb cikkem korrektúrájába még tettem egy-két kisebb módosítást, a 7., utolsó lábjegyzetet pedig eléggé megtoldottam. Jeleztem azonban a szerkesztőségnek, hogy ha ezt már nem tudják figyelembe venni, vagy csak részben, megértem és elfogadom. Ennek a lábjegyzetnek nagy része – amely főleg a cikkemben már korábban is közölt, több, a KT. és Sz. kronologizálásával kapcsolatos tény együttes említése – aztán valóban el is maradt, a vonatkozó lapra már nem fért több szöveg. – Ha utólag is, hasznosnak látom azonban ennek a lábjegyzetnek a teljes közlését, tanulmányomban ebből csak az első két mondat jelent meg. Sőt, mivel a terjedelmi korlátok már kevésbé kötnek, a lábjegyzethez kissé még hozzá is írok. S HOLLERnek pedig a cikkemben, a lábjegyzetemben is használt, idézett címadás-rövidítéseit az ő nyomán itt is szükséges feloldani, valamint egy, a cikkem fentebbi szövegrészét, amire utalok, ismét leírni. (Az utólagos kiegészítéseimet szögletes zárójelbe tettem.) Tanulmányom 7. lábjegyzetének a „teljes” szövege tehát kisebb pótlással a következő:

„A KT. és Sz. kronologizálását némileg módosíthatja HOLLERnek a 3. lábjegyzetben említett feltevése, miszerint a KT. és Sz. két része eredetijének a kora úgy negyedszázadnyit eltér. Az ÓAÜ. [Ómagyar Angyali Üdvözet] eredetije (A oldal) így vagy 25 évvel későbbi lenne a fentebb [a tanulmányomban én általam] megadott időpontnál [KT. és Sz. 1300 k. (vagy pár évtizeddel később, az eredeti néhány, akár öt évtizeddel korábról)], amely az SzMCs. [Szűz Mária Csodája] eredetijére vonatkozik (B és C oldal). Való igaz, hogy a *-ság/-ség* egybe- vagy különírásán kívül (l. 3. lábjegyzet) különbség még, hogy csak a B-n és/vagy a C-n akadnak az *-at/-et* képzőnek véghangzós alakjai is, s a (tárgyrag előtti) véghangzót tartalmazó egy-két, már szintén látott, régies szóalak és egyetlen, nem illeszkedő

-ben ragos szó. Csak a B–C-n található az *y*-nak vesszővel ellátott alakja is. S a KT. régies *lelhetneýnc* adatát szintén itt találjuk (de vö. *uolna*; igaz, föltehető, hogy rag előtt a diftongus jobban kitart). Persze azt nem tudhatjuk, ha egyes, csak a B–C-n fellelhető szóalakok az A-n is előfordultak volna, milyenek lennének. – Az is elképzelhető, hogy a Mária-történetek másolója az őrzőkódex mariológiai anyagának hatására (vö. TÓTH 2009: 117) kompilálta össze a két különböző korú Mária-szöveget, és írta be vagy csatol(tat)ta a kódexhez. A KT. és Sz. szövegkonstrukciója további vizsgálatot igényel. (Mivel a kronologizációkor figyelembe veendő szempontok keverednek és/vagy bizonytalanok, a KT. és Sz. két része közti eredeti időbeli különbség akár több, akár úgy ötven év is lehet [igaz, éppenséggel az sem zárható ki, hogy egy negyedszázadnál is kevesebb]. Egyébként HOLLERnek azt a gondolatát, miszerint erőteljesebben veti fel a KT. és Sz. két részének eredeti időbeli különbségét, elfogadhatónak, meggondolandónak tartom. Annak ellenére, hogy az ő ezt támogató érveit kritikával kezelem, mint ahogy tanulmányának több más megállapítását sem tudom elfogadni [pl. a régi magyar nyelvtörténet általa való kronologizálását].)”

Számunk szerzői

BALÁZSI JÓZSEF ATTILA, bajoat@gmail.com – DR. BÉKÉSI IMRE, Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, 6701 Szeged, Pf. 396., bekesii@jgyk.u-szeged.hu – DR. BENŐ ATTILA, Babeş-Bolyai Egyetem, Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék, 400202 Kolozsvár, Horea út 31., attilabe@yahoo.com – DR. BÜKY LÁSZLÓ, Szegedi Tudományegyetem, Magyar Nyelvészeti Tanszék, 6722 Szeged, Egyetem u. 2., buky@hung.u-szeged.hu – DR. CSEPREGI MÁRTA, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Finnugor Tanszék, 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/i, csepregi.[-]marta@btk.elte.hu – DR. DÉR CSILLA ILONA, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest 1146, Dózsa György út 25., csillader@gmail.com – DR. FEHÉR KRISZTINA, Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 4010 Debrecen, Pf. 54., feher.krisztina@arts.unideb.hu – DR. GYÖRFFY ERZSÉBET, Debreceni Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Intézet, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 4010 Debrecen, Pf. 54., gyorffy.erszebet@arts.unideb.hu – DR. HOSSZÚ GÁBOR, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Elektronikus Eszközök Tanszéke, 1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 2., hosszu@eet.bme.hu – DR. KEMÉNY GÁBOR, MTA Nyelvtudományi Intézet, 1068 Budapest, Benczúr u. 33., kemeny.gabor2@yahoo.com – KICSÍ SÁNDOR ANDRÁS, 1071 Budapest, Peterdy u. 34., kicsisi@freemail.hu – DR. KONTRA MIKLÓS, Szegedi Tudományegyetem, Angol–Amerikai Intézet, Angoltanár-képző és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék, 6722 Szeged, Egyetem u. 2., kontra@lit.u-szeged.hu – DR. A. MOLNÁR FERENC, Miskolci Egyetem, Magyar Nyelvtudományi Intézeti Tanszék, 3515 Miskolc-Egyetemváros, amolnarf@t-online.hu – MOLNÁR MÁRIA, Pécsi Tudományegyetem, Nyelvtudományi Doktori Iskola, molnar0430@gmail.com – DR. PÉNTEK JÁNOS, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék, Kolozsvár, Facultatea de Litere, RO-400202 Cluj-Napoca, str. Horea nr. 31., pentekj@gmail.com – DR. PÉTER MIHÁLY, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék, 1088, Budapest, Múzeum krt. 4/D, peter28@mail.[-]datanet.hu – DR. PETHŐ GERGELY, Debreceni Egyetem Germanisztikai Intézet, 4010 Debrecen, Pf. 47., petho.gergely@inf.unideb.hu – TEPERICS JÓZSEF, MTA Nyelvtudományi Intézet, 1068 Budapest, Benczúr u. 33., teperics.jozsef.istvan@gmail.com – TÖLGYESI BEATRIX, tolgyesi@gmail.com – DR. VARGHA FRUZZSINA SÁRA, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A, frufru@caesar.elte.hu – VERÉCZE VIKTÓRIA, Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 4010 Debrecen, Pf. 54., verecze.viktoria@gmail.com – DR. ZELLIGER ERZSÉBET, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék, 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A, zelliger.erszebet@btk.elte.hu.